

OROPEN BAT

Biz gizonek, badute tolosaf euzkatzale-gandik zer artzoko. Gure artean degu bat. Jainkoak aitzitxoan eraman digu bestea.

Aurten, Tolosa'ko elezietan euzkerari egun zayon opalbenak, zafez dit iduri oromina. Bi gizonangano maitasuna zait indaf-indartu kolko barnean: Iruafitza 'ta' Jerbasí abai, Miren biotzeko Semea, eta Lizardi'af Jabier (G. B.).

Amaikatxo naibage bereganatu zitun euzkera-maitasuna bide zala, Tolosa'ko "Corazonistas" deritzaten lekaideteko buru zalarik. Garbi mintzo beaf gera. Aita Iruafitza'k asko merezi baitu.

Gauj bafo zaitulgunean zan euzkera alde arpegia azaltza. Eleiz-gizontzat betezer. Separatistatzako azkar asko bai zendun ganean. Arkita zinordea euzkerazko txonitzak munduk nora bidezabaleratu.

Garizuman ginan. Kristauai gogo-janaria eskeni de zaigun aroan. Bere burua, efiaren aufeau agertu nai izan bali, etzezakean obeborki asmatu. Euzkerako go-jardun aldia eskeni tolosaoi.

Alaxe egin zun. Iragarkik zabaldu erazi zitun. Tolosafentzun al izango gendun Jainkoen itza, goizean-goiz oyeko epeleta utzi beafik gabe, egoki-egoki zetorkigen garayean. Afatsaldeko zapitzen. Jaunak! Tolosa'... gogordunak euzkeraz...; afatsaldeko zapitzen!

Batean batek, pozez entzun zan euzkerako gogo-jardun iragarkia. Eta pozak eraginik, izpafingitaratu zin bebia. "Nola gañera?" Gogoraten ote irakurle, oka "Un vecino", "Otro vecino" eta abar ize-nordoko ayeztaz?

Azkar jafi zitzayan aufez-aufe bere poz-iztutri akitzale arki zizkiona. Atso ortz-ustel, txima-jariyo batzen antzera ordun ere Olazabarren "ebanjo" liburua izan bebia. "La Constancia", tiki, ura amofua, motelak, "vecinos" sail ura aginko txirixtilatzeko! Gure aldetzalea, lotu zitzayan patxara osoan eztabaideri eta antxe zitan ikustekoak...

Amaikatxo itz bide jafitako gogo-jardun ayetxek. Ondoren, bi itz lotu zitzakidun biotz-biotzak. Tolosa'ko lenengo euzkerazko gogo-jardunen eratzarearen, Iruafitza'af Jerbasí abarena, bat. "El Dia", ren ofitana azaldu ziran "vecinos" ayetzaz jabetu zan euzkaltzalearen bestea: Lizardi'af Jabier zanaren (G. B.) izen maitea. Onek garbitu bai zitun gerorako bideak.

Joan dan Garizuman, irakufle, "Mixio-

tan ibili gatzazkiztu tolosaf kristauok. Euzkeraz... gure elez, irakaspenean bidez gartu gaitzute.

Amaikatxo croitzapen zar astindu zizkidanen eba baino. Mixioak eazkeraz... nola ordea? Ez baita atzo gozoekoa. Gabero, gainera, alaijaza, zapiz-zapitzen elezizatzen gero, Jainkoen itza gure elez entzun... Eta beti zafez zitzaidan iduri oromina. Ene baitan, atsegin poz ugin artean, bi izen mukusidun: Iruafitza'af Jerbasí, Lizardi'af Jabier...

Izan ere, aita Iruafitza'k, euzkerazko gozo-jardun ayek eratez ez basitun, eta Agife zanaren lumak, batefak astindu ez basitun, entzungo algendun aurten Gari-zuma deunean, Jainkoen itza gure elez? Apika. Baño, gaurkoan, ziar baño ziur, oyostutu gentzake, noizepinka Tolosa'ko elezietan euzkerari gordezen zayon begapena, aita Iruafitza'af eta Lizardi'af eskef dala. Asko esatea dala? Ez!

Ori zala nion asieran, bi gizonek badutela zer artzoko guregandik: Tolosa'ko euzkeltzaleongandik.

Gure artean degu bat. Jainku kaitsitxoan eraman digu bestea.

Amaikatxo naibage bereganatu zitun euzkera-maitasuna bide zala, Tolosa'ko "Corazonistas" deritzaten lekaideteko buru zalarik. Garbi mintzo beaf gera. Aita Iruafitza'k asko merezi baitu.

Arigatia, Bizi diralarik eta zagu gogoratzen gure gizon opzuetak goratze a. Eritzeta zitalak armasa ebaki dienez gero, ordea, ordun bai, gorosafe oro, gutxitxo iduri.

Bizi diralarik goratu beaf ditugu artzeden, idaztun kolko-kolko gure Aita Iruafitza'ren itza, goizean-goiz oyeko epeleta utzi beafik gabe, egoki-egoki zetorkigen garayean. Afatsaldeko zapitzen. Jaunak! Tolosa'... gogordunak euzkeraz...; afatsaldeko zapitzen!

Lizardi'af Jabier... tamalez, eta zagu iundikide. Joan zitzagun... Aten orozta ezafizagun gure baitan. Gorosafe eskeinka egin gauzatzko uno oro. "Aita gureka"! Joxe Mari'rentzat, ifolaz ez gorosafe aitun digorik otoitzaga...

Bai; antzeslarrijai joten eutezean, onek postu, eta aritu dabien bidiari jaafari deuen; olan, gugaz asafatua, egon ezker, aren autakijkai urengo auteskundian euren txango diran, lakuau. Ofek du-barik ettxeak txalorrik joten...

—A, a, a! Aori bai! Neu ber monarquiek ainstebetxko abertzalean gauza bateri jota, zelan ixan ete-leiken egon naz!

—Bai ze, ze uste zenduban ba...? Ton-tuek diriala arek...? Arek, txakufek lez, usen euretarriku ezautzun dabe.

—Eta de, gabentx txaialdari eta bera, U. B. Eko lendarri eta lagunain min-emotiafen eta eurok irandutien abesten dabez abestijak, "Elexoste" "predikant" daben "caridadiaren" "frutuak" ete-dira?

—Bai, ba-dira. Antxe euren aitezkari nagosijaren aitien gertakariak dira-ta.

—Eta oondo ete-deritxio berak...?

—Bai ze ez! Arek ondo ezpalerritxio, bestiok eleukerab estebet. Arek "Egixue" ez-eusen esango; bai berarizko ifi-bafetxu bategaz, ondo eritzola, atutu emon hoi.

—Listue da gero a...! Bai, txori ona, bera! Gorbeyleko asearie...

—Zuk esan gura dozuna, garbi-garbijan esan-da: Roble-Montes da, emen dabilen asafe, buñueta eta eskanbilak gustien erdun nagosia...

—Bai, orixe da. Eta ofen inguruan dabilazan "margarito-margarita" urengo Lenago Eko'ko abertzalak atzipetua, nai-ixan eben, eme Batzokija nastau. Eta eskafeak eata abertzale zintzubai, ezeben ezer loftu.

Orain gure be ez. Eurak Batzokijan eta E. A. B.'an "contrabandista" sartuta eukidezak biskidiak baño, eztuskuez kendu-ta. Onek "efeclamu", tzat, mizkila-ta gusi, ondo ipiniña egon ziran; bai eta iñor jausi.

—Kontu, mutilak, ofeikaz! Ofeik eztokumak apetan yuezak, eta mizklia ondo uantauriko zotzen aziptan gorde, ataia ta amea be, aren garaxi eta txillitxu eta Juan-dau, jausi dezan...

—Kontuz ba, mutilak, kontuz, kazadore onak dozka-eta...

—Kontuz, aña-amak be, mizkiladun zotzeten jausi barik.

mamintsuba egin euskun Aita Goikoetxea jaunak euzkera garbijan.

GAXORIK.—Aspalditxuban ogeratuta aurkitutu da "Gaste Belu" euzkel-ideas aibai arifin osatzia opa dautas.

Berbizkunde igandian Mendata'ko Bartzokian egin zan batazian erabagi zan Bartzokinde jaiak lastet ospatuko eta egun ofetarako Emakume Abertzale Bartzokian ikufitza egiteko. Ia ba emakumek apur bat bizkortunet bagara ta ia jai eder bat egiten dogun, Baña bitartean "Artxo", ari txafetak saltzen biskof ibili biafra-ko da.

BEGOTXU.

GAUTEGIZ DE ARTEAGA

KITOLIS ETA SATURINO

—Egija ete-da. Satu, Elexosteko antzkeria jabeztaezasunet bete-betikian diran iran...

—Bat, "Oleskari Bjak" deritzona ixan eta au unetarao abertzaleasunet bete...

—Bai, berenez ori euzko-abertzaleasunet betia da; bai beraz dana dan lez zesen ete-dabe gero...?

—Dana dan lez ezeben esan; "Gora Euzkadi azkatuta" eta beste onelako esakun "gogorégi" batzuk kenduta, esan eben...

—Neu egon naz ba, zelai ixan lefekez zinizi zinik, "Oleskari-Bijak", laiko etabekia aberkoi bat emeko "monarquico" gustiak! Txalotua...

—Bai zela zelai txalotu be...! Eskubal apurtu arte!

—Mal! Arerijuak ondo ba-deritxue, ezkabiltzaz bide onetik, Satu; ofek txalotua joten bai txalotu guaz...

—Bueno, bai... arek txalotu guaz...

—Bai; antzeslarrijai joten eutezean, onek postu, eta aritu dabien bidiari jaafari deuen; olan, gugaz asafatua, egon ezker, aren autakijkai urengo auteskundian euren txango diran, lakuau. Ofek du-barik ettxeak txalorrik joten...

—A, a, a! Aori bai! Neu ber monarquiek ainstebetxko abertzalean gauza bateri jota, zelan ixan ete-leiken egon naz!

—Bai ze, ze uste zenduban ba...? Ton-tuek diriala arek...? Arek, txakufek lez, usen euretarriku ezautzun dabe.

—Eta de, gabentx txaialdari eta bera, U. B. Eko lendarri eta lagunain min-emotiafen eta eurok irandutien abesten dabez abestijak, "Elexoste" "predikant" daben "caridadiaren" "frutuak" ete-dira?

—Bai, ba-dira. Antxe euren aitezkari nagosijaren aitien gertakariak dira-ta.

—Eta oondo ete-deritxio berak...?

—Bai ze ez! Arek ondo ezpalerritxio, bestiok eleukerab estebet. Arek "Egixue" ez-eusen esango; bai berarizko ifi-bafetxu bategaz, ondo eritzola, atutu emon hoi.

—Listue da gero a...! Bai, txori ona, bera! Gorbeyleko asearie...

—Zuk esan gura dozuna, garbi-garbijan esan-da: Roble-Montes da, emen dabilen asafe, buñueta eta eskanbilak gustien erdun nagosia...

—Bai, orixe da. Eta ofen inguruan dabilazan "margarito-margarita" urengo Lenago Eko'ko abertzalak atzipetua, nai-ixan eben, eme Batzokija nastau. Eta eskafeak eata abertzale zintzubai, ezeben ezer loftu.

Orain gure be ez. Eurak Batzokijan eta E. A. B.'an "contrabandista" sartuta eukidezak biskidiak baño, eztuskuez kendu-ta. Onek "efeclamu", tzat, mizkila-ta gusi, ondo ipiniña egon ziran; bai eta iñor jausi.

—Kontu, mutilak, ofeikaz! Ofeik eztokumak apetan yuezak, eta mizklia ondo uantauriko zotzen aziptan gorde, ataia ta amea be, aren garaxi eta txillitxu eta Juan-dau, jausi dezan...

—Kontuz ba, mutilak, kontuz, kazadore onak dozka-eta...

—Kontuz, aña-amak be, mizkiladun zotzeten jausi barik.

IZPARKARIJA.

LEXONA

AUTSKUNDIAK.—Poz aundieta agertu da emengo abertzalean artean geure Euzkadi-Aldeko gosi eta belegiak emon dautsun zigordegak. Orain etxu leike Azaña'k nun diran eurek eta geuk erantzun deutsugaz bejigak idigi eta ikusi gaixak nint garan.

ARPIDEA.—Leonatraf Batzokijan dago apidea Berango'ko Korbera espataz-arrizaren alde eta zerbait emon nai dabeñan, badaki nora juan.

JAYOTZA.—Gure adizkide eta abertzalea dan Ormaetxetako Lonarta'ren emaztia se me eder bat argitaratu deusku. Alan amea zegundu bai, gure gurasuaren neuriaz kargatzen ean. Zorionak ugari gurasuari.

ETORI DA.—Ibil-aldi bat itxasolak adizkidea. Ondo etozi.

BESTEA.

T. S. H.

AUDICIONES INTERESANTES

PARA HOY

Conciertos sinfónicos

A las ocho, Radio París. —Conductor Bigot.

A las 8,10, Copenhague.—Sinfonía núm. 6 (Beethoven).

A las 8,20, Bucarest.

A las 8,30, Breslau.—Conductor Georg Schumann.

A las 8,45, Roma.

A las 10,20, Hilversum. —Solista Carl Flech (Violín).

Conciertos vocales e instrumentales.

A las 12,35, Varsovia.—Concierto para las escuelas.

A las cinco, Bruselas núm. 2.—Programa Liszt.

A las ocho, Bruselas núm. 1.—Orquesta Sinfónica.

A las ocho, Budapest.—Concierto.

A las ocho, Deutschesender.—Orquesta de Cámaras.

A las ocho, Varsovia.—Música ligera.

A las ocho, Heilsberg.—Orquesta.

A las 8,25, Stuttgart.—Música contemporánea.

A las 8,30, Strasburgo.—Banda y Coros.

A las 8,35, Bari.—Banda militar.

A las 8,40, Huicen.

A las nueve, Bruselas núm. 2.—Concierto Wagner.

Operas

A las 8,5, Munich.—Con Augsburg.

A las 10,20, Bruselas núm. 2.—"El Trovador" (Discos).

Música de Cámaras

A las 8,25, Suiza romana.—Grupo "pro Nova".

JARDUKIXUN SABINDARRA

Euzko - Laterri - Itungidetza

JEMEIN'DAR KEPERIN

</div